

Aan: Vaste Kamercommissie OCW

Betreft: Rapport van SiRM 'Gevolgen van de toepassing van de Fair Practice Code, Een analyse voor de meerjarig gesubsidieerde instellingen en festivals' en de begeleidende Kamerbrief Minister Van Engelshoven d.d. 19 februari 2020.

De behandeling van motie Asscher in de Tweede Kamer, Algemeen Overleg
4 maart 2020

Amsterdam, 21 februari 2020

Geachte cultuurwoordvoerders,

De Vereniging Nederlandse Poppodia en Festivals (VNPf) is verheugd met het overtuigende onderzoek van SiRM. Het smaakt wat ons betreft naar meer. Ter voorbereiding van uw debat op 4 maart aanstaande vragen wij uw aandacht voor een aantal zaken waar wij ongerust over zijn.

***Position paper* VNPf en WNPF**

Vooraf, eerder (3 februari jongstleden) stuurde wij u al ons *position paper* waarin wij hebben toegelicht dat de VNPf de Fair Practice Code (FPC) omarmt en dat iedereen (podia, festivals, artiesten, concert promotors, publiek, brancheorganisaties, vakbonden en overheden) een rol en verantwoordelijkheid heeft in een toekomstbestendige pop- en cultuursector.

De Motie Asscher is niet volledig uitgevoerd

Onderweg naar het cultuurbeleid vanaf 2021 is veel gesproken en vastgelegd over onder andere pluriformiteit, veranderende cultuurconsumptie bij publiek en nieuwe genres. Wij waren opgetogen over het feit dat de popsector werd aangewezen als een belangrijk onderdeel van de cultuursector. Om die reden is het een ontgoocheling dat ook het tweede, overigens zeer heldere, onderzoek van SiRM¹ opnieuw slechts een deel van de gevolgen van de FPC laat zien. Alleen die organisaties die door het Rijk meerjarig worden gefinancierd zijn onderzocht.

De mogelijk disruptieve gevolgen voor de popketen komen niet aan het licht. Popmuziek is een zeer actuele kunstvorm die andere doelstellingen die het cultuurbeleid formuleert goed dient (pluriformiteit, diversiteit, laagdrempeligheid, jong publiek, etc.).

Het subsidie dat door gemeenten en provincies aan culturele instellingen wordt verleend is een veelvoud van de Rijkssubsidie. Gemeenten nemen de FPC als subsidievoorwaarden over. Wat dit voor gemeentelijk gefinancierde instellingen, zoals poppodia en -festivals, maar ook bijvoorbeeld theaters gaat betekenen is nog steeds niet duidelijk.

Aanbod verminderen in de popsector geen optie

De minister concludeert in de begeleidende brief (19 februari) aan uw Kamer dat indien er geen extra

¹ Eerder (mei 2019) verscheen het *Op weg naar het nieuwe normaal*. Een onderzoek naar de minimale meerkosten van de toepassing van de FPC van slechts een deel van de culturele en creatieve sector

financiële middelen worden gevonden culturele instellingen hun aanbod zullen moeten verminderen om de FPC toe te kunnen passen. Ze stelt dit enkel kijkend naar die organisaties die subsidie van het Rijk ontvangen. Er is niet gekeken naar de volle breedte en omvang van de pop en cultuursector in Nederland. De minister schraagt deze opvatting door waarnemingen van de Raad voor Cultuur over de juiste verhouding tussen de hoeveelheid aanbod en het absorptievermogen door de theaters. Dit is boven alles een 'theaterprobleem' waar producenten producties maken waar theaters moeilijk publiek voor weten te vinden. Daarnaast staat deze gedachtegang op gespannen voet met het jarenlang nagestreefde culturele ondernemerschap. In ons deel van de popsector is het als volgt. Hoe beter ons verdienvermogen, hoe meer dat ten goede komt van de geprogrammeerde artiesten. Indien de *'meer_subsidie_voor_minder_organisaties_of_voorstellingen_gedachte'* ook zou worden toegepast op poppodia en festivals, waar nogmaals de producenten/makers geen directe subsidie ontvangen, dan zou dat verraderlijk voor zowel artiest als programmerende instelling zijn. Publieksinkomsten via kaartverkoop vormen de beloning van de artiest, minder voorstellingen betekent voor hen minder inkomsten. Minder voorstellingen zou bijvoorbeeld voor podia minder horeca-inkomsten betekenen. Als die inkomsten er niet zijn, kunnen veel podia de deuren sluiten. Daarmee wordt het circuit waar aanstormend talent zich aan publiek bindt en vice versa afgebroken.

VNPF pleit daarom voor aanvullend onderzoek!

De VNPF pleit voor een aanvullend onderzoek² waarbij onderzocht wordt wat het implementeren van de FPC precies betekent voor gemeentelijke gefinancierde podiumorganisaties. Een dergelijk onderzoek hoeft niet meer dan een bedrag tussen de € 50.000,- en de € 70.000,- te kosten. Het ministerie van OCW beschikt over een meer dan toereikend onderzoeksbudget. De VNPF zou dat onderzoek gezamenlijk met de Vereniging van Schouwburg en Concertgebouwdirecties (VSCD) dit voorjaar nog kunnen laten verrichten.

Het is veel meer dan 20,1 miljoen

In het SiRM zijn slechts de minimale meerkosten berekend. Dat wordt in het rapport ook steeds benadrukt. Deze bestaan uit 'compensatie voor tekortschietende beloning' en 'onbetaald structureel overwerk'. Het betreft dus vooral de gevolgen van onder financiële druk ontstaan 'haperend' werkgeverschap: men roeit met de riemen die voorhanden zijn.

Er is niet gekeken naar vraagtuitval als gevolg van het topassen van de FPC. Er is niet berekend wat de prijsopdrijvende werking is in een markt/programmeringsdynamiek waar de artiesten die worden geprogrammeerd zelf geen directe subsidie ontvangen en waarbij de programmerende organisatie wel moet voldoen aan de FPC. Hetgeen in de popsector over het algemeen het geval is.

Ook zijn jaarlijkse indexeringen en de meerkosten als gevolg van wet- en regelgeving niet meegenomen. Om het concreet te maken met een praktijkvoorbeeld: de Wet Arbeidsmarkt in Balans zorgt ervoor dat een op het laatste moment afgelaste show (helaas komt dat veelvuldig voor in de popsector), waar een paar honderd bezoekers op af zouden komen, een podium al snel zo'n € 8.000,- (uit te betalen loon) extra kost. Naast het feit dat de meerkosten van implementatie van de FPC aanzienlijk meer zullen bedragen dan de in het rapport berekende € 20,1 miljoen, maken ze deel uit van een stapeling van allerlei andere autonome kostenstijgingen.

VNPF pleit daarom voor voldoende middelen!

De VNPF Pleit voor voldoende middelen om in alle delen van de pop en cultuursector op een veilige manier de FPC te kunnen implementeren. Deze middelen moeten niet ten koste gaan van collega culturele organisaties of publieksbereik. Dit leidt tot een vreemd soort 'nulsomspel' waarbij de opbrengst een constante waarde heeft. Als aanvrager A 'wint', moeten de andere 'aanvragers' (B, C, etc.) evenveel verliezen: er is maar één zogenaamde buit te verdelen. De discussie verplaatst zich naar de vraag en zal ook hoogstwaarschijnlijk juridiseren, waarom krijgt organisatie A wél en de organisatie B geen subsidie?

Kleine, canonieke en vooral kwetsbare cultuursector

Verminderen van aanbod of voorstellingen betekent vermindering van publieksbereik. Het maakt de cultuursector kleiner. Gezien de overlevingskansen zullen het vooral de wat meer canonieke cultuur

² Het onderzoek naar de zogenaamde popketen dat dit voorjaar op de rol staat, kan vanwege zijn eigen vraagstelling daar onvoldoende aandacht aan geven.

producerende en/of presenterende instituten zijn die overleven. Hiermee komen andere doelstellingen van het cultuurbeleid in gevaar. Innovatie, pluriformiteit, veelkleurigheid komen onder druk te staan.

Indien er geen extra budget komt en er bij een gelijkblijvend subsidiekader er via *faire* arbeidsvoorwaarden de cultuursector kleiner wordt gemaakt, zal dat een negatief effect hebben op: alles dat wordt gemaakt en geprogrammeerd; het verdienvermogen van organisaties en makers; en zal het dus ook de inkomenspositie van werkenden in de sector verzwakken.

VNPF pleit daarom nogmaals voor voldoende middelen.

Pleit voor voldoende middelen om in alle delen van de cultuur- en popsector op een veilige manier de FPC te kunnen implementeren.

Indien u naar aanleiding van dit bericht nog vragen heeft, beantwoorden wij deze met plezier.

Een prettig voorjaarsreces gewenst,

Hoogachtend en met vriendelijke groet,

Berend Schans
Directeur